
**CDA VOERENDAAL
VERKIEZINGSPROGRAMMA
2022-2026**

**VOERENDAAL LOKAAL,
SAMEN KUNNEN WE MEER**

Algemeen bestuur

Voerendaal is een gemeente met een eigen profiel van een overwegend landelijke gemeente. De samenwerking met de zeven andere gemeenten in onze regio is al jarenlang intensief en vruchtbaar. Daarom willen we de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Parkstad ook in de toekomst voortzetten.

We realiseren ons dat Voerendaal een kleine gemeente is, waardoor we ambtelijk continuïteitsrisico's lopen. Het CDA is daarom pleitbezorger van samenwerking met buurgemeenten, zo nodig ook buiten Parkstad, waarbij de zelfstandigheid van Voerendaal voorop blijft staan. We willen de samenwerking zelf opzoeken, om te voorkomen dat deze ons in de toekomst opgelegd gaat worden.

Burgerschap

Het CDA constateert dat de dorpen, binnen de gemeente Voerendaal, voor een aantal uitdagingen staan. Het verdwijnen van voorzieningen en de beperkte woonmogelijkheden. In Ransdaal is vanuit de gemeenschap met ondersteuning van de gemeente een proces op gang gebracht waarbij de dorpscoöperatie op co-creatieve wijze werkt aan het vitaal houden van hun dorp. Door gezamenlijk op te trekken en ruimte te geven aan de ideeën van inwoners en ondernemers wil het CDA deze initiatieven ook in andere buurten ondersteunen en faciliteren, waarbij het dorpsinitiatief leidend moet zijn. We willen experimenteren met een buurtbudget zodat initiatieven van onderop komen.

Tot het burgerschap behoren ook initiatieven van verenigingen en instellingen, die in het kader van de Inburgeringswet nieuwe Nederlanders (statushouders), in de sociale integratie ondersteunen door hun actief te benaderen om te participeren in de samenleving. Het CDA hecht waarde aan het feit dat de gemeentelijke overheid dienstbaar is aan de burger. De gemeente communiceert helder en actief. Zij handhaaft haar regels, “geen woorden maar daden”

Economie

Het CDA heeft mede gezorgd voor een compact en vitaal centrum in de kern van Voerendaal, dat voor consumenten aantrekkelijk is om te winkelen en te verblijven. Om dit te behouden blijven wij inzetten op een compact kernwinkelgebied, goede bereikbaarheid met voldoende gratis parkeervoorzieningen en een duidelijke routing door het centrum. Daarnaast moet de gemeente een stimulerende en faciliterende rol spelen bij de invulling van leegstaande panden.

Het CDA is pleitbezorger voor een actief ondernemersbeleid waarbij goede samenwerking met de lokale ondernemersverenigingen van belang is. Wij realiseren ons dat ondernemers het moeilijk hebben in deze coronapandemie. We bepleiten dat coronasteun ruimhartig wordt ingezet en dat dit de gemeenteondernemers maximaal faciliteert. De vestiging van nieuwe bedrijven is beperkt, het creatief omgaan met de planologische mogelijkheden en de

dienstverlening aan starters vindt het CDA van groot belang. Daarnaast is het bevorderen van het toerisme in onze gemeente een belangrijke economische factor.

Toerisme

Het CDA ziet toerisme als een belangrijke economische sector die kan bijdragen aan de vitaliteit van Voerendaal. Wij willen dan ook toeristisch-recreatieve ontwikkelingen stimuleren en faciliteren, met name die inspelen op de identiteit van Voerendaal.

Zoals bijvoorbeeld de toepassing van Kunradersteen, het Romeins verleden, het beleven van de natuur, de wijnbouw en fruitteelt, het panoramalandschap en het bewoonbaar maken van monumenten. Daarnaast zullen wij nieuwe initiatieven voor kwalitatief onderscheidende en/of innovatieve vormen van (verblijfs) accommodaties ondersteunen.

Mits passend in het betreffende landschap en de infrastructuur, in afstemming met direct betrokken inwoners.

Een aantrekkelijk routenetwerk voor wandelaars en fietsers met attractieve start- en rustpunten en goede verbindingen met Parkstad en het Heuvelland is van toegevoegde waarde voor de recreanten in onze regio. Het door Voerendaal in samenwerking met IBA Parkstad, gemeente Simpelveld en de coöperatie Land van Kalk ontwikkelde concept van het Landschapspark Land van Kalk, wordt door het CDA ten volle onderschreven.

Bezoekers kunnen ons buitengebied binnenkomen bij een “poort” met een natuurtransferium, waar de auto wordt geparkeerd. Vanuit daar kunnen bezoekers het gebied op een milieuvriendelijke manier (wandelen, fietsen, elektrisch vervoer) verkennen. Hierin speelt het nieuwe fietspad (Vijfbunderweg, Vrakelsbergerweg en Daelsweg) een belangrijke rol.

Voerendaal is rijk aan cultureel erfgoed. Instandhouding van het cultureel erfgoed is van belang voor de identiteit, de ruimtelijke kwaliteit en de eigenheid van de gemeente. Tevens is dit een belangrijke economische factor. De Kunradersteen als onderscheidend element in onze gebouwde omgeving speelt daarbij een grote rol. Het CDA wil voor restauraties van deze panden een subsidiefonds in het leven roepen.

Wonen

De gemeente Voerendaal is primair een woongemeente. Het CDA wil dat de ouder wordende inwoner zo goed mogelijk zelfstandig kan blijven wonen. Dat kan in de eigen levensloopbestendig gemaakte woning, maar ook in bijvoorbeeld zogenaamde (tijdelijke) kangoeroe-/mantelzorgwoning, al dan niet in combinatie met verzorgingsarrangementen. Ook het realiseren van een cluster van een-of twee persoons (zorg)woningen (nabij voorzieningen), moet tot de mogelijkheden behoren. In Klimmen worden betaalbare huur zorgwoningen gerealiseerd. Dit zou ook in andere kernen moeten gebeuren. Daarnaast zullen wij nieuwe initiatieven voor kwalitatief onderscheidende en/of innovatieve woonvormen van (verblijfs) accommodaties ondersteunen. Mits passend in het landschap en de infrastructuur in afstemming met direct betrokken inwoners. Leegstaand vastgoed, met name monumentale en beeldbepalende panden, kunnen daarvoor geschikt gemaakt worden.

De subsidie voor het levensloopbestendig maken van woningen (de LLB-regeling) willen wij handhaven. Daarnaast willen wij echter ook aandacht blijven besteden aan het bewust maken van met name jonge senioren van hun woontoeekomst en hen faciliteren in het eventueel zetten van concrete stappen. Om zo de zo gewenste doorstroming op de woningmarkt te verstevigen.

Daarnaast zien we nog steeds dat – mede door de veranderende economische omstandigheden en de krapte op de woningmarkt in Voerendaal – passend aanbod voor de nieuwe generatie starters onder druk staat. Concreet willen we onze eigen jongeren binden. Zij vormen de smeerolie voor de vitaliteit binnen de kernen. Ruimte creëren binnen de bestaande woningvoorraad voor deze groep – met de beperkte bouwmogelijkheden die er zijn - vormt hierbij een uitdaging. Er blijkt bij alle leeftijdsgroepen behoefte aan levensloopbestendige woningen te zijn. Nieuwbouw van dit type woningen biedt daarom mogelijkheden voor iedereen.

Experimenten met nieuwe innovatieve en duurzame woonconcepten zal de gemeente daar waar mogelijk faciliteren. De startersregeling zal worden voortgezet. Te denken valt aan lokale particuliere woningcorporaties voor jongerenhuisvesting, tijdelijke verhuur van particulier bezit gericht op jongeren en Tiny-houses als voorbeeld.

WMO, Jeugdzorg en Participatiewet

De afgelopen periode zijn grote decentralisaties van de overheid naar de gemeente ingevoerd. WMO, participatiewet, jeugdzorg, beschermd wonen en opvang en de verplichte GGZ. De komende jaren staan in het teken van verdere bezuinigingen door de rijksoverheid. Samenwerking en doelmatige inzet van geld is daarom hard nodig.

Jeugdzorg

85% van de jongeren uit Voerendaal ontwikkelen zich goed, maar 15% van de jongeren kampen met problemen. Zij verdienen onze aandacht, ondersteuning en zorg.

Het CDA vindt het belangrijk dat er genoeg goede en betaalbare jeugdzorg geboden blijft. Het voorkomt problemen in de toekomst wanneer vroegtijdig geïnvesteerd wordt in hulp aan kinderen, die in de knel raken, in armoede leven, die als jongere al werkeloos zijn of waar complexe problemen eventueel met verslaving een rol spelen. Het faciliteren en ondersteunen van gezinnen met kinderen is een speerpunt, zodat ieder kind de kansen krijgt, die hij verdient en ouders geholpen worden waar nodig. Kinderen hoeven niet te lijden onder armoede. Wij willen dat er geen kind tussen wal en schip valt. Het experiment met de zorgcoöperatie Jens zullen we kritisch blijven volgen. (Jens is de uitvoerder van de Jeugd wet voor de samenwerkende gemeenten Heerlen, Landgraaf en Voerendaal). Vooral de voorgestelde werkwijze zijnde 1-gezin, 1-plan, 1-hulpverlener en de verdere praktische uitwerking hiervan ziet het CDA als een van de belangrijkste werkwijzen. Aangezien hierin ook andere gezinsproblemen (armoede, werkloosheid, schulden) worden meegenomen.

Preventieve projecten zoals zomer activiteiten voor de jeugd, info-bus voor straatwerker enzovoorts, zijn voor het CDA een “must”. Passend onderwijs is de uitdaging voor alle scholen in Voerendaal. In het bijzonder is aandacht gewenst voor kinderen van statushouders. Positief gezond zijn willen we stimuleren door sport, spelen (kindvriendelijke buurten) en muziekonderwijs voor kinderen. Deelname aan de projecten, op Limburgse schaal, Trendbreuk waar onder Kansrijke Start kunnen rekenen op steun van het CDA.

De veiligheid van de schooljeugd heeft onze specifieke aandacht. Niet alleen de fysieke, zoals verkeersveiligheid, maar ook de sociale en mentale veiligheid op het gebied van sociale media, huiselijk geweld, pesten en dergelijke.

WMO, Ouderenbeleid

De komende tijd moeten we echt werk maken van transformatie en innovatie. We willen genoeg inzet van professionele hulp en zorg aan huis. Wij zijn geen voorstander van het opzetten van nieuwe voorzieningen, die (veel) geld kosten, maar willen eerst de effecten van bestaande “algemene” en “voorliggende” voorzieningen evalueren en zo nodig bijstellen. We wensen meer verbinding en samenhang, in de hoop zo ook de toenemende eenzaamheid tegen te gaan. Vrijwillige inzet juichen wij toe. Echter moeten vrijwilligers naar hun

mogelijkheden worden ingezet en zeker niet overvraagd. (Her) invoeren van maatschappelijke stages is een goede zaak. Het ontwikkelen van een specifiek ouderenbeleid met nadruk op welzijn en welbevinden van alle ouderen vinden wij belangrijk. Woonvormen “tussenvormen van wonen” (tussen opname en zelfstandig thuis) is een speerpunt van het CDA.

Betrokkenheid van burgers en het maatschappelijk middenveld zoals de Zonnebloem, Bejaardensociëteiten, Seniorenraad en kerkgenootschappen is een belangrijk thema. Het CDA is sterk voorstander van het faciliteren van burgerparticipatie.

Er moet voldoende aandacht zijn voor de 30'ers en 40'ers in het spitsuur van hun leven, de sandwichgeneratie.

Wij zijn voorstander van een eigen bijdrage WMO naar draagkracht.

Participatie wet

Elke inwoner van Voerendaal moet in de gelegenheid zijn of gesteld worden te participeren aan de samenlevingsverbanden en burgerschap. Hetzelfde geldt voor de schuld- hulpverlening en de z.g. vroeg signalering en de bijstand. Hier is vaak maatwerk gevraagd. Opdat dit alles goed gevolgd kan worden is een goede samenwerking tussen het maatschappelijk platform Voerendaal en de cliëntenraad van Kompas een “must”.

Inburgeringswet

Het begeleiden van de statushouders op weg naar “de nieuwe Nederlander” wordt een taak van de gemeente. Het CDA is voorstander van het ontwikkelen van een beleidsplan waarin duidelijk wordt hoe de gemeente Voerendaal de weg ernaartoe uitstippelt. Met name hoe de verenigingen actief kunnen bijdragen aan de sociale integratie van de nieuwkomers door hen op te nemen in het verenigingsleven.

De agrarische sector, het rentmeesterschap en duurzaamheid

De agrarische sector is onmisbaar in het realiseren van ambities op het gebied van economie, klimaat en energie. Voedsel, gezondheid en een aantrekkelijk landschap is hierbij van belang.

Ook aandacht voor de gezinsbedrijven en jonge ondernemers is aan de orde. Waarbij perspectief voor de bedrijven mogelijk is.

Speciale aandacht en beleidsontwikkeling wensen wij ten behoeve van de bestrijding van hemelwaterschade. Dit in samenspraak met de agrariërs en zo nodig met een verankering in de bestemmingsplannen voor het buitengebied.

Als CDA maken we ons sterk voor ondernemerschap en dus ook voor de agrarische sector. Deze beslaat in Voerendaal ruim 80% van de totale gebiedsoppervlakte en draagt het meeste zorg voor ons buitengebied. Daarom moeten we goed blijven samenwerken met bijvoorbeeld de LLTB en aangrenzende gemeenten om de agrariërs hun werkzaamheden te kunnen laten uitvoeren. Dit alles om de overlast voor onze inwoners te minimaliseren terwijl de agrariërs niet onnodig in hun bedrijfsvoering worden beperkt.

Landbouwvoertuigen horen bij een agrarische gemeente. Het verkeer in de kernen wordt daardoor mede bepaald. Dat neemt niet weg dat bewoners, vooral in smalle straten soms hinder kunnen hebben van het landbouwverkeer. In samenspraak met bewoners wordt gezocht naar een situatie die voor beiden acceptabel zijn.

Het CDA vindt verduurzaming een belangrijk thema voor de komende tijd. De gemeente geeft het goede voorbeeld. Voor (agrarische)bedrijven is het zoeken naar vervolgstappen, die duurzaam zijn, met behoud van economische rendabiliteit. We willen particulieren aanmoedigen tot “ont-stening” van voortuinen en duurzaam groenonderhoud. Mogelijkheden en subsidies om duurzame energiebronnen in te zetten zien wij graag op de gemeentelijke agenda, net als klimaatbestendig beheer bij ruimtelijke ontwikkeling. Uitbreiding van oplaadplekken voor elektrische auto’s maakt hier bijvoorbeeld ook deel van uit.

Op het gebied van de energietransitie volgen wij de zogenaamde Energie Ladder. Met name het volleggen van daken, ook van huur- en bedrijfspanden, is een goede eerste stap. Zonneweiden aanleggen enkel op de daarvoor aangewezen plekken is hierbij de laatste stap.

Veiligheid

Het CDA Voerendaal heeft zich de afgelopen jaar sterk gemaakt voor leefbare en veilige kernen. Zowel door eigen waarneming als via signalen van bezorgde burgers zijn wij alert op veiligheid. Burgers moeten zich veilig kunnen voelen in hun dorp. Wij houden ons -omdat het onze jeugd betreft- intensief bezig met de verkeersveiligheid rondom scholen. We vragen aandacht voor veilige voetgangersoversteekplaatsen in alle woonkernen en de op- en afritten voor rolstoelgebruikers en mensen met de rollator. Er zijn de afgelopen periode incidenten

geweest in het winkelcentrum, park en de stationsomgeving. We menen te zien dat er een toename is van zwerfvuil en het dumpen van bijvoorbeeld gestolen scooteronderdelen en meubilair in het buitengebied. Een ongewenste ontwikkeling, vindt het CDA. De wijkagent is weer zichtbaar en Boa's geven lik op stuk bij kleine criminaliteit. Deze lijn moet worden doorgetrokken.

In de komende tijd zal er aandacht nodig blijven voor ondermijnende- en druggerelateerde criminaliteit. Het realiseren van een meldpunt voor zaken die de veiligheid van de burger betreffen, is in dit verband noodzakelijk.

Wat ons samen met de verenigingen zorgen baart en waar men erg veel last van heeft, is de vergunningverlening en de er aan voorafgaande procedures bij verenigingsevenementen. Een deel van de procedure en de hierop gebaseerde uitvoering van de beveiligingen wordt door externe controlerende instellingen voorgeschreven. Echter willen wij verenigingsactiviteiten promoten en ondersteunen, vervolgens zal de gemeente onderzoek moeten doen naar nut en noodzaak van regels. De grenzen van wat wél mogelijk is zal hierbij moeten worden opgezocht. Ook hier is het eerdergenoemde maatwerk nodig.

Leefomgeving

De gemeenschap van Voerendaal wordt gekenmerkt door zijn sterke verenigingsleven. De vele verenigingen zijn het kloppend hart van de dorpen en wijken. Zij versterken de leefbaarheid en onderlinge verbindingen. Deelname aan verenigingen biedt kansen voor alle inwoners om samen aan de slag te gaan voor een bepaald doel of te sporten en te recreëren. In dit verband ziet het CDA het gemeentelijk sportakkoord -een akkoord tussen de overheid, de gemeente en het verenigingsleven- als een belangrijke "tool". Zo participeert men aan het sociale en maatschappelijke leven. Dit geeft ruimte aan persoonlijke ontwikkeling en aan

kwaliteit van leven. Het ervaren van verbondenheid bevordert de gezondheid, geeft vertrouwen en voorkomt vereenzaming. We kunnen niet zuinig genoeg zijn op onze verenigingen, die helaas te maken hebben met teruglopende aantallen vrijwilligers. Het CDA wil verenigingen faciliteren, zodat zij nu en in de toekomst hun belangrijke taak in de gemeenschap kunnen blijven vervullen.

Het stimuleren van verenigingen om nieuwkomers (statushouders) in de gelederen op te nemen ligt mede op de weg van de gemeente. Het CDA hecht veel belang hieraan.

Er wordt veel gefietst, zowel door scholieren als door recreanten. Veilige fietspaden zijn en blijven belangrijk. We constateren dat er nog steeds trottoirs niet toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers of ouderen die niet zo goed ter been zijn. Vooral als wegen worden gerenoveerd vraagt dit aandacht.

Tenslotte leidt dit tot deze kernthema's:

1. De leefbaarheid van de kleine kernen wordt versterkt. De overheid kiest voor een faciliterende rol. Macht en tegenmacht organiseren, ont-bureaucratiseren en maatwerk leveren. Het vertrouwen van de burger, ook in de gemeentelijke overheid, moet hersteld worden. Het stimuleren en faciliteren van burgerparticipatie. Een wijkbudget kan ervoor zorgen dat de burger invloed heeft.
2. Wonen in Voerendaal mogelijk maken. Voor oud én jong! Creativiteit rondom woonbeleid.
3. De jeugd heeft de toekomst. Kinderen horen niet op te groeien in armoede. Betere schuldhulpverlening. Veilige omgeving voor jongeren.
4. Bezuinigingen maken dat de taken, die de gemeente heeft op het gebied van zorg onder druk komen te staan. Het blijft nodig kritisch te zijn op de uitvoering, zodat de burgers goede zorg ontvangen. Niet meer dan nodig, maar zeker niet minder. Met een stip op samenwerking en preventieve maatregelen. Geen subsidie van bijvoorbeeld huishoudelijk hulp aan rijke inwoners.
5. Het bevorderen van het ondernemerschap en toerisme in het Land van Kalk en Wijn met de vereiste aandacht voor de plaatselijke bewoners.
6. De realisatie van de Open Club in Klimmen binnen de financiële mogelijkheden. Hierin past het sportakkoord en een volwaardige gemeenschapsruimte, in samenspraak met de verenigingen.
7. De energietransitie volgens de energieladder en maatregelen ter voorkoming van hemelwaterschade worden onderzocht én toegepast.
8. Veiligheid en bestrijding van ondermijnende criminaliteit.
9. De gemeente zorgt, in goed overleg met "Vanhierwonen" voor een passend aantal woningen voor (oud)inwoners van Voerendaal.
10. De gemeente neemt maatregelen ter handhaving van de snelheid in de 30-Km zones.